

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 64)

z dnia 22 czerwca 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 64)

22 czerwca 2016 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Lecha Kołakowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

I. Informację o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2016) 285, 317 (art.7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2016) 286, 299, 301, 302, 303, 304, 351 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); sygn. Rady 8935/16, 8936/16, 8937/16, COM(2016) 281, 284, 316, 318, 320, 353 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);

II. Projekt dezyderatu w sprawie zabezpieczenia środków na realizację odcinka S61 Ostrów Mazowiecka – Szczuczyn, w tym odcinków stanowiących obwodnicę Łomży – przedstawia poseł Lech Kołakowski; Przewodniczący stałej Podkomisji ds. wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej;

III. Rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku (druk nr 553) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 617) w zakresie:

- 1) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 8, 19, 37 i 49;
- 2) część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej:
– wydatki;

IV. Zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2015 r. (druk nr 618) w zakresie właściwości Komisji do Spraw Unii Europejskiej;

V. W trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Transatlantyckie przepływy danych: odbudowa zaufania dzięki ustanowieniu silniejszych gwarancji (COM(2016) 117 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu.

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Nowak** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Witold Kołodziejski** sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji wraz ze współpracownikami, **Dariusz Łubian** wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Agnieszka Krupa** zastępca dyrektora Departamentu Dróg Publicznych Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, **Piotr Podsiadło** główny specjalista w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz** i **Paweł Witecki** – z sekretariatu Komisji w BSM, **Dorota Olejniczak**, **Marcin Fryźlewicz** i **Jan Lipski** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych, **Zofia Szpringer** – kierownik zespołu z BAS.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam wszystkich obecnych posłów członków Komisji do spraw Unii Europejskiej, posłów do Parlamentu Europejskiego, ministrów i towarzyszące im osoby. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek obrad. Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty UE: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy COM(2016) 285, 317; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy COM(2016) 286, 299, 301, 302, 303, 304, 351; w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy sygn. Rady 8935/16, 8936/16, 8937/16, COM(2016) 281, 284, 316, 318, 320 i 353. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Sprzeciwu nie słyszę. **Stwierdzam, że Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II czyli rozpatrzenia projektu dezyderatu w sprawie zabezpieczenia środków na realizację odcinka S61 Ostrów Mazowiecka – Szczuczyn, w tym odcinków stanowiących obwodnicę Łomży. Chciałbym państwa poinformować, że podkomisja odbywała wyjazdowe posiedzenie w Łomży w dniu 6 czerwca br. i podjęła decyzję o podjęciu projektu dezyderatu w sprawie budowy odcinka drogi ekspresowej S61. Dezyderat został wysłany do trzech ministrów: do Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Finansów i Ministra Rozwoju. Jako przewodniczący stałej podkomisji do spraw wykorzystania środków pochodzących z UE zaproponowałem Komisji przyjęcie tego dezyderatu. Projekt otrzymali państwo drogą mejlową w dniu 14 czerwca br. Znajduje się on również na iPadach.

Wysoka Komisjo, chciałbym przekazać dodatkowe informacje, że przedmiotowy odcinek drogi ekspresowej S61 Ostrów Mazowiecka – Szczuczyn jest ostatnim brakującym odcinkiem w planowanej budowie drogi ekspresowej S61 Via Baltica, który jeszcze nie miał zapewnionego finansowania. Na posiedzeniu Komisji przedstawiciele trzech resortów zapowiedzieli zabezpieczenie środków finansowych na ogłoszenie przetargów. Z zadowoleniem przyjmujemy tę informację. Jest to bardzo potrzebny brakujący odcinek drogi ekspresowej, drogi łączącej nie tylko północno-wschodnią część Polski, ale również łączącą państwa członkowskie UE.

Szanowni państwo, zanim otworzę dyskusję, chciałbym zgłosić jeszcze dwie poprawki do projektu. Pierwsza dotyczy tematu, który otrzymał następujące brzmienie: „w sprawie zabezpieczenia środków na realizację drogi ekspresowej S61 Via Baltica odcinka Ostrów Mazowiecka – Szczuczyn, w tym odcinku stanowiących obwodnicę Łomży”. Druga poprawka dotyczy dodania ostatniego zdania, które brzmiałoby: „Droga ekspresowa S61, będąc ważnym korytarzem transportowym do państw nadbałtyckich, stanowi kluczowy szlak transportowy łączący państwa UE”.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Truskolaski.

Poseł Krzysztof Truskolaski (N):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zdecydowanie zgadzam się z panem przewodniczącym, że jest to ważny odcinek, po pierwsze dla mieszkańców województwa podlaskiego, po drugie dla mieszkańców Warszawy, którzy często podróżują w tamte strony, na przykład w trakcie wakacji, żeby odpoczywać. Ale mam kilka pytań. Nie wiem, czy pan przewodniczący jest adresatem do nich, ale mam nadzieję, że kiedyś otrzymam odpowiedzi na te pytania. Kiedy Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa planuje ogłosić pierwsze przetargi na tę drogę? Czy będzie to w formule „zaprojektuj i zbuduj”, aby jak najbardziej przyspieszyć budowę drogi S61? Drugie pytanie brzmi, czy zostanie zacho-

wany standard dwa plus dwa, czyli dwa pasy z jednej strony i dwa z drugiej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze dodatkowe pytania? Jeżeli nie ma, panie pośle, posiadam wiedzę, którą chcę się podzielić. Postaram się odpowiedzieć na wszystkie zadane pytania. Jeżeli chodzi o termin, przedstawiciele resortów zapowiedzieli ogłoszenie przetargu w terminie – to jest przedstawione w dezyderacie – trzeci lub czwarty kwartał 2016 r. Druga kwestia – tak, ma to być system „zaprojektuj i buduj”, czyli wykonuje to wyłoniona z przetargu jedna firma. Jeżeli chodzi o klasę drogi, to tak, będą to dwupasmowe drogi. Akurat tak się składa, panie pośle, że mieszkamy w tym samym województwie. Uważam, że resorty wyraziły swoje stanowisko bardzo rozważnie, odpowiedzialnie, mając na względzie kwestie techniczne, kwestie transportowe, tego pierwszego paneuropejskiego korytarza transportowego. Wracając jeszcze, chcę się odnieść do terminów. Rok 2016 trzeci, czwarty kwartał – ogłoszenie przetargów. Inwestycja ma ruszyć pod koniec 2018 r., natomiast na koniec 2020 r. droga powinna być oddana do użytku. Taką wiedzę posiadam. To potwierdzili przedstawiciele trzech resortów.

Czy może przedstawiciele resortów chcieliby ewentualnie uzupełnić, odnieść się do moich odpowiedzi? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Dróg Publicznych Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa Agnieszka Krupa:

Agnieszka Krupa, MiiB, Departament Dróg Publicznych. W zakresie ogłoszenia przetargu dla nas oczywiście najważniejsze jest dokończenie prac przygotowawczych, które się toczą, i kwestia formalna, czyli przyjęcie znowelizowanej ustawy Prawo zamówień publicznych, która wdraża dyrektywę. Zadanie to jest planowane do finansowania ze środków UE, w związku z tym przetarg, który będzie ogłoszony, musi być w pełni zgodny z dyrektywą, tak abyśmy się nie narazili na zastosowanie żadnych korekt i dofinansowanie, które planujemy uzyskać ze środków unijnych, było pełne. Czyli terminy oczywiście będą dotrzymane, pod warunkiem, że będzie zmienione prawo zamówień publicznych i skończą się prace przygotowawcze. Zatem formalny warunek, który umożliwi nam pozyskanie stu procentowego planowanego dofinansowania ze środków unijnych, musi być spełniony, i to jest dla nas najważniejsza kwestia. Jeżeli chodzi o system, to tak jak przewodniczący powiedział, będzie to „projektuj i buduj”. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę więcej zgłoszeń, w związku z tym wnoszę o przyjęcie przedstawionego projektu dezyderatu. Czy ktoś jest przeciw? Nie widzę. **Stwierdzam, że Komisja przyjęła dezyderat nr 1.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III porządku dziennego, czyli rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku (druk nr 553) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 617) w zakresie:

- 1) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 8, 19, 37 i 49;
- 2) część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej:
– wydatki.

Bardzo proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów, pana ministra Piotra Nowaka.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Nowak:

Dzień dobry, panie przewodniczący, szanowna Komisjo, część budżetowa 83, rezerwy celowe – rezerwę zaplanowano w wysokości 5 733 769 tys. zł z inicjatywy MF, w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury, obecnie Rozwoju, oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej, która zmieniła kwotę, kwota została zmniejszona do wysokości 3 984 758 tys. zł. Rezerwę rozdysponowano w wysokości 3 229 641 tys. zł, tj. wykonano 81,5% planu. Rezerwa ta była podzielona na dwie części: A i B. Część A została przeznaczona na finansowanie wydatków związanych z finansowaniem wspólnej polityki rolnej, pokrycie potrzeb wynikających z roz-

liczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE, finansowanie wydatków związanych z rozliczeniem programu SAPARD, finansowanie projektów realizowanych w ramach działu 3a budżetu UE, w tym projektów z programu ogólnego solidarności, i zarządzanie przepływami migracyjnymi oraz tak zwanych innych środków. Część B dotyczyła przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, mechanizmu finansowania europejskiego obszaru gospodarczego oraz norweskiego mechanizmu finansowania szwajcarsko-polskiego programu współpracy, programu w perspektywie finansowej 2014-2020.

W ramach części A Minister Finansów rozdysponował środki w wysokości 1 417 876 tys. zł z przeznaczeniem na: zadania realizowane w ramach wspólnej polityki rolnej wynosiły 1 220 830 tys. zł, współfinansowanie programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój” sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich za okres 2007-2013 w wysokości 66 492 tys. zł, finansowanie wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym za lata 2014-2020 FEAD w wysokości 21 812 tys. zł oraz pozostałe programy finansowane z udziałem środków UE. Na to było mniej więcej 108 742 tys. zł.

Odnosnie do części B, MF podjął decyzję o rozdysponowaniu środków w wysokości 1 811 765 tys. zł z przeznaczeniem na współfinansowanie i finansowanie wydatków w ramach: narodowej strategii spójności za lata 2007-2013 w wysokości 1 668 708 tys. zł, odnośnie do Funduszu Spójności w ramach narodowego planu rozwoju za lata 2004-2006 z przeznaczeniem na pokrycie dwuprocentowej korekty systemowej nałożonej na Komisję Europejską w kwocie 101 236 tys. zł, szwajcarsko-polskiego programu współpracy w kwocie 2 308 tys. zł, norweskiego mechanizmu finansowego oraz mechanizmu finansowego europejskiego obszaru gospodarczego za lata 2009-2014 w kwocie 25 914 tys. zł oraz programów realizowanych w ramach perspektywy 2014-2020 w całkowitej kwocie 13 599 tys. zł.

Środki z niniejsze rezerwy celowej były uruchamiane stosownie do zapotrzebowania zgłaszanego w trakcie roku budżetowego przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Niewykonanie w 2015 r. w pełnej wysokości środków ujętych w wyżej wymienionej rezerwie wynikało przede wszystkim z przesunięcia refundacji dla beneficjentów i rozliczeń projektów na kolejny rok budżetowy w związku z poniesionymi przez beneficjentów kosztami w końcówce roku 2015. Kolejnym powodem było późniejsze rozpoczęcie realizacji projektów w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 ze względu na fakt, że Komisja Europejska dopiero na przełomie 2014 i 2015 roku zatwierdziła programy operacyjne oraz ze względu na specyfikację projektów unijnych. Ustawa o finansach publicznych przewiduje możliwość przesuwania wydatków między częściami, działami i rozdziałami, ale tylko w odniesieniu do wydatków finansowych z udziałem środków europejskich.

W pierwszej kolejności wykorzystywane są środki ujęte w budżetach dysponentów, a w dalszej kolejności uruchamiane z rezerw celowych. Ma to przełożenie na bardziej racjonalne wykorzystanie środków ujętych w budżetach dysponentów zgodnie z zasadą oszczędnego gospodarowania. Taki sposób wykorzystania środków oraz tempo realizacji projektów unijnych pozwoliły na wygenerowanie oszczędności w omawianej rezerwie.

Jeśli chodzi o pozycję 19, w ustawie budżetowej na rok 2015 zaplanowana została rezerwa celowa budżetu państwa w wysokości 29 384 tys. zł. Nazwana została: rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania, w tym na skutki przechodzące z 2014 r. oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowymi z budżetu UE oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA w tym na składki przechodzące z 2014 r.

Środki rezerwy zostały rozdysponowane w wysokości 5 890 tys. zł. To jest 20% planu. Z tego na wynagrodzenia 4 936 tys. zł, pochodne od wynagrodzeń – 954 tys. zł. Rezerwa nie została w pełni wykorzystana przede wszystkim z uwagi na mniejsze zapotrzebowanie poszczególnych dysponentów w zakresie środków zaplanowanych na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE, w tym zakresie programów z nowej perspektywy 2014-2020, oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA.

Jeśli chodzi o pozycję 37, uzupełnienie środków na składkę do budżetu UE, rezerwę tę zaplanowano w wysokości 400 000 tys. zł z inicjatywy MF, w celu zabezpieczenia środków w budżecie państwa na zapłaty skutków finansowych ewentualnego wejścia w życie nowej decyzji o środkach własnych w 2015 r. Jednakże w związku z wystąpieniem opóźnienia procesu ratyfikacji decyzji o środkach własnych w niektórych państwach członkowskich oraz zapowiedzią Komisji Europejskiej o wejściu w życie wyżej wymienionej decyzji w 2016 r. środki rezerwy nie zostały wykorzystane na zaplanowany cel. Kwotę 400 000 tys. zł przeznaczono na finansowanie zadań w zakresie górnictwa węgla kamiennego. Z tych środków, z tych 400 000 tys. zł, sfinansowano między innymi: wypłaty świadczeń socjalnych w okresie korzystania z urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, będących elementem restrukturyzacji zatrudnienia, pokrywano bieżące straty produkcyjne przedsiębiorstw górniczych przeznaczonych do likwidacji oraz działania związane z procesem likwidacji kopalń. Powyższe zadania były realizowane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Jeśli chodzi o pozycję 49, utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, tę rezerwę zaplanowano w wysokości 159 490 tys. zł. Została ona utworzona z inicjatywy Ministra Finansów w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym między innymi przez Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota została zmniejszona do wysokości 34 510 tys. zł. Rezerwę rozdysponowano w wysokości praktycznie całej – 34 509 tys. zł.

Część budżetowa 84. W ustawie budżetowej na 2015 r. w grupie ekonomicznej środki własne UE zaplanowano wydatki w wysokości 18 164 538 tys. zł. W ustawie z 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015 limit wydatków w tej grupie nie uległ zmianie. Kwota składki ujęta w ustawie budżetowej obliczona została przy uwzględnieniu projektu budżetu UE na 2015 r. Należy jednak zauważyć, że w trakcie roku budżetowego poziom wydatków UE oraz wysokość składek państw członkowskich ulegają zmianom. W 2015 r. zostało przyjętych przez Radę UE i PE osiem korekt budżetu UE, z których część zmieniła wysokość budżetu UE, a tym samym wysokość składek poszczególnych państw członkowskich, w tym naszego kraju, czyli Polski. Na wysokość składki członkowskiej w 2015 r. miało również wpływ dokonanie znacząco wyższej wpłaty w rezultacie zwiększenia przez Główny Urząd Statystyczny szacunków DNB za lata 2004-2014. Ponadto z końcem 2015 r. nastąpił wzrost płatności z tytułu opłat celnych w porównaniu z analogicznym okresem w latach ubiegłych. W konsekwencji uwzględniania wyżej wymienionych rozliczeń w grudniu 2015 r. konieczne okazało się podniesienie limitu wydatków w przedmiotowej grupie w celu sfinansowania zwiększonych płatności w kwocie 31 195 tys. zł. Ostatecznie polska składka wpłacona w 2015 r. do budżetu UE zwiększyła się z planowanego w ustawie budżetowej poziomu do wysokości 18 195 733 tys. zł. Zrealizowane w 2015 r. wydatki stanowiły 100% planu po zmianach i wynosiły w szczególności: wpłata obliczona zgodnie z metodologią UE na podstawie dochodu narodowego brutto 12 652 289 tys. zł, wpłata obliczona zgodnie z metodologią UE na podstawie podatku od towarów i usług – 2 057 000 383 zł, wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych – 2 116 000 821 zł, wpłata z tytułu opłat cukrowych – 53 655 tys. zł, wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 1 315 585 tys. zł. Bardzo dziękuję. To wszystko z mojej strony.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Bardzo proszę o zabranie głosu posłów koreferentów – panią poseł Agatę Borowiec, która została wyznaczona do części budżetowej 83, oraz pana posła Mariusza Witczaka, wyznaczonego do części budżetowej 84. Bardzo proszę państwa.

Poseł Agata Borowiec (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący, panie ministrze, Wysoka Komisjo, mam dziś zaszczyt przedstawić państwu sprawozdanie z wykonania budżetu w 2015 r. w rezerwach celo-

wych pozycja 8, 19, 37 i 49. Kwota 5 733 769 tys. zł to kwota pierwotnie zaplanowana w ustawie budżetowej w pozycji 8 rezerw celowych, czyli na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich. Przypomnę, że w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota ta jest zmniejszona o 30,5%, tj. do kwoty 3 984 758 tys. zł, natomiast z tej kwoty ostatecznie rozdysponowano tylko 81% środków.

Zgodnie z przedstawianą przez MF tabelą rozdysponowania tej rezerwy najbardziej znaczące środki przeznaczone na rozwój wsi, tj. 1 224 722 tys. zł, na rozwój regionalny 551 586 tys. zł oraz na naukę – 244 642 tys. zł. Wśród województw natomiast największą kwotę, bo aż 20 000 tys. zł otrzymało województwo kujawsko-pomorskie, drugie w kolejności było podlaskie z kwotą 9 970 tys. zł, najmniejsze zapotrzebowanie było w województwach małopolskim i lubelskim. Są to kwoty w wysokości: 1 176 tys. zł i 1 217 tys. zł.

Stopień rozdysponowania rezerwy w stosunku do wielkości pierwotnie planowanej w ustawie budżetowej na 2015 r. był niski i wynosił 56%. Zbliżony był do wykorzystania rezerwy w 2014 r. Było to 51,8%. W porównaniu jednakże do lat wcześniejszych był on słabszy. W poprzednich latach wynik ten oscylował w granicach 70-80%. W 2010 r. było to 78,6%, w 2011 r. – 67%, w 2012 r. – 68%, w 2013 r. – 69%.

Zgodnie ze sprawozdaniem niski stopień rozdysponowania rezerwy w 2015 r. wynikał przede wszystkim z przesunięcia refundacji dla beneficjentów i rozliczeń projektów na kolejny rok budżetowy, z późniejszego rozpoczęcia realizacji projektu w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 oraz ze względu na specyfikę realizacji projektów unijnych – ustawa o finansach publicznych przewiduje możliwość przesuwania wydatków między częściami, działami i rozdziałami. Mówi o tym art. 194 tej ustawy.

Druga omawiana przeze mnie rezerwa to rezerwa celowa w pozycji 19, czyli rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania, w tym na skutki przechodzące z 2014 r. oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowymi z budżetu UE oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA. Została ona zaplanowana w wysokości 29 384 tys. zł, przy czym kwota ta nie była zmieniana w znowelizowanej ustawie budżetowej, a środki z tej rezerwy zostały rozdysponowane w wysokości 5 899 tys. zł, czyli 20% planu. Rezerwa ta nie została w pełni wykorzystana przede wszystkim z uwagi na mniejsze zapotrzebowanie poszczególnych dysponentów w zakresie środków zaplanowanych na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE, w tym w zakresie programów z perspektywy 2014-2020 oraz z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA. Warto zauważyć, że wykorzystanie środków z tej rezerwy w poprzednich latach było bardzo niskie. W wykonaniu budżetu 2014 r. rezerwę tę wykorzystano w 14,6%, w 2013 r. było to 35,3%, a w 2012 r. również nisko, bo tylko 12%.

Rezerwa celowa pozycja 37 jest to rezerwa, która umożliwia uzupełnienie środków na składkę do budżetu UE. Zaplanowana było w wysokości 400 000 tys. zł. Nie została rozdysponowana na pierwotnie planowane cele, o czym pan minister już dokładnie mówił, więc nie będę powtarzać. Natomiast w przesłanym materiale brakuje informacji o tym, jakie konkretnie zadania zostały sfinansowane z tej rezerwy. Stąd moja prośba do pana ministra o informację i wskazanie, na jakie dokładnie cele te środki zostały przeznaczone.

Ostatnią omawianą przeze mnie rezerwą jest rezerwa celowa pozycja 49, czyli utrzymanie rezultatów niektórych projektów realizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne. Została ona pierwotnie zaplanowana w wysokości 159 490 tys. zł, w wyniku zaś grudniowej nowelizacji ustawy budżetowej ta rezerwa została zmniejszona o 78,5%, tj. do kwoty 34 510 tys. zł. Natomiast w kwocie 30 000 tys. zł została wydatkowana na dofinansowanie zadań w zakresie górnictwa węgla kamiennego. Pozostała kwota rezerwy, czyli 4 509 tys. zł, służyła finansowaniu pierwotnie planowanych celów.

Reasumując, ocena wykonania rezerw w pozycji 8, 19, 37 i 49 jest pozytywna, choć zastrzeżenie może budzić sposób planowania tych rezerw. Niskie było rozdysponowanie rezerw w pozycji 8, 19 i 49 w stosunku do kwot ujętych w ustawie budżetowej przed jej grudniową nowelizacją, natomiast tam, gdzie wykazane było 100% rozdysponowanie rezerw w stosunku do zmienionej ustawy budżetowej, czyli pozycje 37 i 49, dokonywano istotnych zmian przeznaczenia rezerw, co oczywiście jest zgodne z obowiązującym

prawem. W przypadku największej kwotowo rezerwy na współfinansowanie projektów unijnych, pozycja 8, wpływ na stopień wykorzystania miały działania Komisji Europejskiej, jak również stosowanie zasady oszczędnego gospodarowania, o czym również pan minister wspomniał. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Bardzo proszę pana posła Mariusza Witczaka wyznaczonego do części budżetowej 84.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Najistotniejszą kwestią jest to, że nadal jesteśmy płatnikiem netto. Krótko mówiąc, otrzymujemy dużo więcej środków co roku z UE, niż wpłacamy. Nasza składka wynosi około 18 200 000 tys. zł, a różnica, która jest korzystna, wynikająca z otrzymanych i wpłaconych środków, wynosi ponad 47 000 000 tys. zł w roku 2015. To jest najlepsza wizytówka naszego członkostwa w strukturach UE pod kątem korzyści, jakie Polska finansowo ponosi. Składka Polski nieco rośnie. Rośnie, dlatego że struktura składki opiera się na dochodzie narodowym brutto, opiera się na wpłatach z tytułu VAT, opiera się na wpłatach z tytułu opłat celnych. Między innymi to są te najważniejsze filary, które składają się na tę składkę. Tutaj wzrost gospodarczy i rozwój Polski oczywiście w tych wszystkich obszarach, w tych wszystkich parametrach powoduje, że składak w porównaniu z rokiem 2004, kiedy zaczynaliśmy członkostwo w UE, rośnie. Ale podkreślam z zadowoleniem, że cały czas otrzymujemy i będziemy otrzymywali w najbliższych latach corocznie dużo więcej środków, niż wpłacamy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Czy przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli chciałby się odnieść do sprawozdania z wykonania budżetu? Bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Łubian:

Dziękuję, panie przewodniczący. Dariusz Łubian, wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej. Powiem krótko. Jeżeli chodzi o część 83, to badanie rezerw było w zakresie pozycji 8 w Ministerstwie Rozwoju. Nie mamy tu uwag. Środki zostały rozdysponowane zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli chodzi o część 84, to NIK oceniła pozytywnie wykonanie budżetu w tej części sprawozdania budżetowe także zaopiniowaliśmy pozytywnie. Tutaj akurat dysponent części zrealizował wnioski pokontrolne z poprzedniego roku. One dotyczyły uregulowania sposobu prezentowania nadpłaty składki do budżetu UE, tak żeby było to prawidłowo wykazywane w sprawozdawczości, ponieważ to wpływa na poziom deficytu budżetu państwa.

Jeżeli chodzi o wydatki, to tak jak już tutaj zostało powiedziane, były w tej części wykonane w 100% planu. Wpłaciliśmy 105% kwoty wpłaconej w roku poprzednim, czyli nasza składka do budżetu unijnego rośnie. Pan poseł koreferent wskazał przyczyny tego stanu, my się z tym zgadzamy. Natomiast jeżeli chodzi o prawidłowość dokonywania wpłat do budżetu UE, to wszystkie korekty zostały uwzględnione. A wysokość składki – taka ciekawostka – jaką Polska płaci do budżetu UE, to jest w tej chwili ósme, dziewiąte miejsce wśród krajów UE. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy przedstawiciel Biura Analiz Sejmowych chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Kierownik zespołu w Biurze Analiz Sejmowych Zofia Szpringer:

Chciałam dodać tylko jedna kwestię dotyczącą wzrostu składki do budżetu unijnego. Trzeba powiedzieć, że w relacji do PKB poziom tej składki ustabilizował się na poziomie roku wcześniejszego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. Czy pan minister?

Podsekretarz stanu w MF Piotr Nowak:

Pani przewodniczący, dziękuję. Szanowna Komisjo, chcę odpowiedzieć na pytanie pani poseł, jeśli chodzi o rezerwę celową część 83 pozycja 37, te 400 000 tys. zł, które było uzupełnieniem środków na składkę do budżetu UE. Ta kwota nie została rozdysponowana na pierwotnie planowany cel, ponieważ w całości służyła finansowaniu zadań w zakresie górnictwa węgla kamiennego, i z tych środków sfinansowano między innymi wypłaty świadczeń socjalnych w okresie korzystania z urlopu górniczego albo z urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, będących elementem restrukturyzacji zatrudnienia, pokrywano bieżące straty produkcyjne przedsiębiorstw górniczych przeznaczonych do likwidacji oraz na działania związane z procesem likwidacji kopalń. Te zadania były realizowane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy teraz do podsumowania. Ponieważ zadaniem Komisji jest przedstawienie Komisji Finansów Publicznych opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu, proponuję, by Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu za rok 2015. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że **Komisja przyjęła pozytywną opinię w sprawie rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2015 w zakresie właściwości Komisji**. Sprzeciwu nie słyszę. Naszym obowiązkiem jest również wyznaczenie osoby upoważnionej do przedstawienia stanowiska Komisji na forum Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, by upoważnić do tego panią poseł Agatę Borowiec. Czy pani poseł wyraża zgodę?

Posel Agata Borowiec (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Na tym kończymy rozpatrywanie pkt III.

Przystępujemy do rozpatrzenia pkt IV, czyli zaopiniowania dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2015 r. (druk nr 618) w zakresie właściwości Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela NIK, wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej, pana Dariusza Łubiana.

Wicedyrektor departamentu NIK Dariusz Łubian:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, szanowni państwo, sprawozdanie NIK jest bardzo obszerne i składa się z siedmiu rozdziałów. Omówiono tam pełen zakres działalności Izby. W pierwszym rozdziale przedstawiono podstawy prawne, organizację działania NIK, w drugim przedstawiono dane syntetyczne, obrazujące działalność kontrolną NIK. Kilka z nich pozwolę sobie przytoczyć. W zeszłym roku Izba przedłożyła Sejmowi dwieście pięć informacji o wynikach kontroli planowych, w tym było dziewięćdziesiąt informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa. Izba zrealizowała także sto czterdzieści cztery tematy kontroli doraźnych. Wyniki kontroli były przedstawione w dwa tysiące pięćset jeden wystąpieniach pokontrolnych, sformułowano ponad pięć tysięcy wniosków pokontrolnych, z których zrealizowano już 52%, a 32% było w trakcie realizacji.

Jeżeli chodzi o wnioski *de lege ferenda*, to w zeszłym roku takich wniosków było osiemdziesiąt siedem, z których już zostało zrealizowanych piętnaście, a oczywiście realizacja wniosków *de lege ferenda* trochę trwa, ponieważ trzeba przygotować zmiany w przepisach prawnych.

Jeżeli chodzi o finansowe rezultaty kontroli, to korzyści uzyskane dzięki kontrolom NIK wyniosły w ubiegłym roku 74 000 tys. zł, natomiast jeżeli chodzi o finansowe skutki nieprawidłowości na szkodę budżetu UE, to ta kwota wyniosła 4 800 tys. zł. Jeżeli chodzi o zawiadomienia o przestępstwie i o wykroczeniach, to takich zawiadomień było sto dwadzieścia sześć i były one kierowane przede wszystkim do Prokuratury i do organów nadzoru budowlanego. Dotyczyło to nadużycia uprawnień bądź niedopełnienia obowiązków urzędniczych, nieprowadzenia ksiąg rachunkowych bądź niewłaściwego prowadze-

nia ksiąg rachunkowych, poświadczenia nieprawdy, fałszowania dokumentów, a także niewykonania obowiązków wynikających z prawa budowlanego. To były główne przyczyny kierowania zawiadomień o przestępstwach i wykroczeniach.

Natomiast jeśli chodzi o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, to takich zawiadomień było osiemdziesiąt osiem. Dotyczyły one głównie niedochowania przepisów prawa zamówień publicznych dotyczących zasad prowadzenia sprawozdawczości i przekroczeń upoważnień do dokonywania wydatków.

W trzecim rozdziale znajdują państwo informacje na temat realizacji zadań państwa w świetle kontroli NIK. To jest podzielone na trzynaście obszarów odpowiadających z grubsza działom administracji. W większości rozdziałów są ustalenia kontroli dotyczące funduszy unijnych i wdrażania przepisów unijnych.

W 2015 r. i w pierwszym kwartale tego roku Izba skierowała do Sejmu dwanaście informacji o wynikach kontroli, koordynowanych, czyli większych, związanych z wykorzystaniem funduszy UE. Pozwolę sobie przytoczyć tytuły tych kontroli. Były to: kontrola zamówień publicznych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, kontrola wspierania innowacyjnych przedsiębiorstw w ramach działań 4.3 i 4.5 programu operacyjnego „Innowacyjna gospodarka”, kontrola zapewniania powszechnego dostępu do internetu szerokopasmowego, kontrola budowy tras rowerowych w ramach programu operacyjnego „Rozwój Polski Wschodniej”, kontrola projektów współfinansowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2007-2013, i tutaj badaliśmy też, jaki był wpływ tych projektów na wzrost atrakcyjności gospodarczej województwa. Przeprowadziliśmy także kontrolę programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, kontrolę wykorzystania środków publicznych na uprawy sadownicze i jagodowe w ramach programów rolno-środowiskowych. To była dość ciekawa kontrola. Była też kontrola wykorzystania środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich 2007-2013, kontrola wykorzystania pomocy technicznej w ramach tego programu rozwoju obszarów wiejskich. Badaliśmy też system zarządzania nieprawidłowościami w zakresie europejskich funduszy rolnych. Badaliśmy też wykorzystanie lokalnych strategii rozwoju obszarów rybackich.

Z kontroli mniejszych była kontrola przebudowy drogi krajowej nr 91 w granicach miasta Włocławek.

Jeszcze dwa przykłady kontroli doraźnych. Była na przykład kontrolowana regionalna platforma informacyjna dla mieszkańców i samorządów Dolnego Śląska – e-Dolny Śląsk, a także kontrola przygotowania i realizacji zamówień na zakup taboru kolejowego do obsługi połączeń międzywojewódzkich realizowanych przez województwo świętokrzyskie.

Podajemy także inne kontrole dotyczące spełniania wymogów wynikających z prawa unijnego, na przykład była kontrola wdrożenia w gminach nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Oczywiście kontrole w tym zakresie będą także prowadzone w kolejnych latach.

Jak już tu było wspomniane, NIK bada także wykorzystanie funduszy unijnych i wpłaty naszej składki do budżetu unijnego w ramach wykonania kontroli budżetu państwa. Natomiast jeżeli chodzi o analizę wykonania budżetu państwa, to co roku prezentujemy stan wykorzystania środków unijnych, bilans przepływów finansowych Polska-UE. Jeżeli chodzi o saldo bieżących rozliczeń Polski z UE, to ono było w 2015 r. dodatnie, wyniosło 8 800 000 tys. euro.

Jeżeli chodzi o wartość dofinansowania z UE w złożonych już w ramach polityki spójności wnioskach o płatność, to na koniec 2015 r. było to 263 000 000 tys. zł, prawie 93% alokacji na lata 2007-2013. Jeżeli chodzi o zapewnienie pełnego wykorzystania alokacji, to jeszcze w tym roku Polska powinna złożyć do Komisji Europejskiej wnioski zcertyfikowane o płatność na kwotę ponad 4 000 000 tys. euro.

Rok 2015 był ostatnim rokiem, kiedy można było realizować projekty w starej perspektywie finansowej 2007-2013, natomiast rozpoczęła się realizacja nowej perspektywy finansowej 2014-2020, ale tu jeszcze realizacja była na początkowym etapie. Wydatkowano tylko 2 100 000 tys. zł do końca 2015 r. Szacunkowo opóźnienia we wdrażaniu programów na nową perspektywę wynoszą od sześciu do dziewięciu miesięcy. Oczywiście

ście to jest w porównaniu do tego, jak startowała poprzednia perspektywa finansowa. Na szczęście pozytywnie odnotowujemy fakt, że Ministerstwo Rozwoju przyjęło plan działań, taki plan, można powiedzieć, naprawczy, w celu zwiększenia efektywności wykorzystania tych środków na nową perspektywę. Jeżeli będzie on konsekwentnie wdrażany, to myślę, że wykorzystanie środków powinno się poprawić.

Chcę jeszcze powiedzieć, że niedawno zakończyliśmy kontrolę z zakresu funduszy na lata 2014-2020. To była kontrola wyboru projekt w trybie postępowań kursowych w ramach regionalnych programów operacyjnych. Myślę, że wkrótce, w ciągu najbliższych dwóch, trzech miesięcy otrzymają państwo informację o wynikach tej kontroli.

Nie będę może omawiał nieprawidłowości, które stwierdziliśmy w wyniku kontroli, o których mówiłem, natomiast, syntetycznie rzecz biorąc, te nieprawidłowości były generalnie nieliczne i dotyczyły pojedynczych przypadków. Dotyczyły przede wszystkim kwestii dokonywania wydatków niezgodnie z zasadami kwalifikowalności bądź niezgodnie z przeznaczeniem, kwestii naruszenia prawa zamówień publicznych. Było trochę przypadków nieterminowej albo niepełnej realizacji projektów i w niektórych przypadkach doszło do utraty dofinansowania w związku z opóźnieniami w realizacji projektu. Stwierdziliśmy tu też, że ze strony niektórych beneficjentów była niewystarczająca kontrola i nadzór nad realizacją projektów.

Ponadto w sprawozdaniu z działalności NIK omówiono działania antykorupcyjne, jakie Izba podejmowała, a także zagrożenia korupcją. Chcę tu przy okazji zasygnalizować, że Izba niedawno skończyła kontrolę wdrażania rządowego programu przeciwdziałania korupcji na lata 2014-2020. Oczywiście chodzi tu o pierwszy etap wyrażania tego programu. Też wkrótce powinni państwo taką informację z NIK otrzymać.

Jeżeli chodzi o współpracę NIK z Sejmem i z innymi podmiotami, to chce tylko powiedzieć, że przedstawiciele Izby uczestniczyli w 2015 r. w sześciuset trzydziestu siedmiu posiedzeniach komisji sejmowych. NIK zrealizowała trzy kontrole na zlecenie Sejmu lub jego organów, a także przyjęła do realizacji siedemnaście tematów kontroli, które zgłosiły komisje sejmowe.

W szóstym rozdziale sprawozdania jest omówiona współpraca międzynarodowa. NIK współpracuje także z najwyższymi organami kontroli państw UE, z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym. Prowadzimy niektóre kontrole równoległe, czyli na podstawie wspólnie uzgodnionego programu kontroli. Jeżeli chodzi o współpracę z ETO, to chcę zasygnalizować przede wszystkim dwie kwestie. ETO w zeszłym roku przeprowadził w Polsce dwadzieścia pięć kontroli. Przy każdej z tych kontroli asystowali kontrolerzy NIK i udzielali niezbędnej pomocy i wyjaśniali wątpliwości, jakie kontrolerzy ETO mieli.

W 2015 r. Izba po raz pierwszy współpracowała z ETO przy opracowaniu części sprawozdania rocznego dotyczącego wykonania budżetu UE. Chodzi o sprawozdanie opracowywane przez ETO. To była współpraca w zakresie analiz dotyczących rozdziału: budżet UE a uzyskane rezultaty. Ta współpraca i jej wyniki zostały właśnie odnotowane w sprawozdaniu ETO-wskim rocznym, dotyczącym wykonania budżetu UE, a także w sprawozdaniu z działalności ETO.

Chciałbym jeszcze nadmienić, co może państwa zainteresować, że NIK współpracowała z najwyższymi organami kontroli Ukrainy, Albanii, Gruzji i Mołdawii w celu wsparcia tych instytucji, dostosowania się do standardów Unii. Była to współpraca twinnin-gowa, a także szereg równych szkoleń. NIK jako audytor zewnętrzny przeprowadziła w 2015 r. audyt w CERN i w Radzie Europy.

W siódmym rozdziale sprawozdania mają państwo omówione wykonanie budżetu NIK w 2015 r. Nie będę o tym mówił. Natomiast w załącznikach jest wykaz wszystkich kontroli przeprowadzonych przez Izbę, a także wykaz stanu realizacji wniosków *de lege ferenda*. Jeżeli państwo są zainteresowani, to proszę tam zajrzeć.

Tytułem uzupełnienia powiem jeszcze kilka słów o kontrolach, które będą prowadzone w tym roku w zakresie wykorzystania funduszy bądź realizacji wymogów unijnych. To są na przykład kontrole: cyfryzacji szkół, realizacji projektu „Empatia”, wykorzystania funduszy promocji produktów rolno-spożywczych, wspierania przedsiębiorczości przez regionalne fundusze poręczeniowe i pożyczkowe, efektów realizacji programów aktywizacji zawodowej nauczycieli zlikwidowanych szkół, zapewnienia przez organy

administracji prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych. Mógłbym przytoczyć jeszcze kilka tytułów, ale myślę, że tyle tytułem wprowadzenia wystarczy. Jeżeli będą pytania, to postaram się na nie odpowiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Czy są głosy ze strony Komisji? Bardzo proszę pan poseł Wojtkiewicz.

Poseł Michał Wojtkiewicz (PiS):

Panie dyrektorze, ponieważ pan wymienił całą masę różnych kontroli, trudno było nawet wszystkie spamiętać, ale chcielibyśmy poznać te, które najbardziej wzbudzały kontrowersje, były na pograniczu sytuacji naruszenia prawa. Może by pan wymienił, które były najbardziej drastyczne, na pograniczu prawa lub naruszyły prawo. O to mi chodzi. W całym budżecie. Bi budżet został wykonany, to bardzo dobrze, że został wykonany, ale teraz to, jak się wydaje pieniądze, to jest bardzo istotna sprawa. Może jeszcze bardziej istotna niż wykonanie z całego budżetu, bo to jak te pieniądze są wydawane, to jest istotne dla nas wszystkich. Czy były wydawane w sposób racjonalny zgodnie z prawem. Należałoby nam przedstawić takie podsumowanie, jak to wygląda, w kilku zdaniach.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Jeżeli nie, to bardzo dziękuję i bardzo proszę pana dyrektora.

Wicedyrektor departamentu NIK Dariusz Łubian:

Dziękuję. Jak już wstępnie sygnalizowałem, w tych kontrolach, gdzie badaliśmy wykorzystanie funduszy, generalnie poza pojedynczymi przypadkami jakichś dużych nieprawidłowości nie było, na co wskazuje ta stosunkowo niewielka kwota nieprawidłowości na szkodę budżetu UE. Natomiast NIK nie jest jedynym podmiotem, który kontroluje wykorzystanie środków unijnych. My nie jesteśmy częścią systemu kontroli funduszy UE. To zadanie jest realizowane przez wszystkie instytucje zarządzające i wdrażające programy operacyjne. Jest wykonywane przez agencje płatnicze zajmujące się środkami rolnymi, a także jest wykonywane przez instytucje audytową w MF i przez urzędy kontroli skarbowej. Przede wszystkim na tych instytucjach spoczywa główny ciężar kontroli. Nasze kontrole podejmowane są tam, gdzie stwierdzamy, że jest jakieś zwiększone ryzyko, albo tam, gdzie się przyglądamy, jak generalnie funkcjonuje system zarządzania funduszami unijnymi.

Jeżeli chodzi o przykłady kontroli, to mogę przytoczyć chociażby kontrolę wykorzystania środków na uprawę sadownicze i jagodowe w ramach programów rolno-środowiskowych. Tu była taka ciekawa sytuacja, że z dopłat skorzystało ponad dziesięć tysięcy beneficjentów, wydano 282 000 tys. zł w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich 2007-2013, natomiast beneficjenci, otrzymując wsparcie, nie mieli warunku, że płatność jest uzależniona od uzyskania plonów w produkcji. Jaki więc był skutek? Nastąpiło obniżenie wydajności, plony z 1 ha spadły z 15 ton do 1 tony, natomiast ośmiokrotnie wzrósł areal upraw. W większości uprawy nie przynosiły plonów, ponieważ beneficjenci otrzymywali środki za sam fakt podjęcia uprawy. To były pieniądze wydawane w sposób nieracjonalny. Dopiero po dziesięciu latach tych płatności minister całkiem nie tak dawno wprowadził wymóg, warunek dla beneficjentów przy uzyskiwaniu środków, że one mają służyć wsparciu upraw i uzyskiwaniu plonów, a nie tylko obsadzeniu hektara.

Jeżeli chodzi o inne ciekawe przykłady, to była kontrola zapewnienia powszechnego dostępu do internetu szerokopasmowego. Dotyczyła wykorzystania środków z programu „Rozwój Polski Wschodniej” 2007-2013 i z regionalnych programów operacyjnych 2007-2013. Tam były duże opóźnienia w realizacji projektów. Istnieje wysokie ryzyko, że nie wszystkie projekty będą należycie zakończone. Natomiast, jeżeli chodzi o ciekawą sferę, to konstrukcja umów, jakie były z beneficjentami zawierane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu „Rozwój Polski Wschodniej”, była taka, że jeżeli beneficjent nie pobrał zaliczki na realizację inwestycji – mówię o wykonawcach, beneficjentach, którzy mieli budować sieci dostępowe – to wtedy, jeśli ten wykonawca

nie wywiązywał się z realizacji, to praktycznie nie ponosił żadnych negatywnych konsekwencji. Te umowy nie zabezpieczały w pełni interesów państwa.

Była też taka kontrola zamówień publicznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Było badanych kilkunastu beneficjentów. Były tu generalnie niewielkie nieprawidłowości, natomiast w jednym przypadku stwierdziliśmy podział zamówienia w ramach wykonawstwa zastępczego, bo pierwotnie wybrany wykonawca zbankrutował, trzeba było szukać innego wykonawcy, ale tutaj beneficjent poszedł na skróty, ponieważ gonił go termin realizacji projektu, więc żeby nie utracić dofinansowania, podzielił to sobie zamówienie na dziesięć części. Oczywiście każda część była realizowana przez innego wykonawcę, oczywiście bez stosowania jakichkolwiek konkurencyjnych trybów udzielania zamówienia. Oczywiście skończyło się to utratą dofinansowania. Myślę, że to tyle tytułem wyjaśnienia. Jeżeli będą dalsze wątpliwości, to spróbuję odpowiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że...

Poseł Michał Wojtkiewicz (PiS):

A można dopytać?

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Proszę.

Poseł Michał Wojtkiewicz (PiS):

Korzystam z okazji. Panie dyrektorze, bo kwestia jest taka, że wydano ponad 200 000 tys. zł na plantacje jagodowe i pan powiedział, że zmniejszyła się wydajność z hektara. Czy to było spowodowane tym, że jeszcze nie plonowały założenia nowych plantacji? Co było przyczyną? Bo to jest dosyć frapujące, bo wydaje się pieniądze, 250 000 tys. zł. Jestem zainteresowany kwestią, jeżeli chodzi o założenie winnic, to znaczy, nie ja osobiście, ale jestem w grupie winiarzy, którzy chcą zakładać winnice. Pieniądze gdzieś się rozchodzą, a oni nic nie otrzymują. Co się dzieje z tym wszystkim? Bo 250 000 tys. zł to jest potężna ilość i nagle z hektara spada wydajność. Co było przyczyną? Czy to było analizowane? Dziękuję bardzo i przepraszam.

Wicedyrektor departamentu NIK Dariusz Łubian:

Mogę, panie przewodniczący? Szanowny panie pośle, przyczyna była prosta. Jeżeli beneficjent starał się o dopłatę, to nie miał żadnego warunku. Nie miał warunku uzyskania plonu w tym pięciokrotnym okresie, kiedy było zobowiązanie rolno-środowiskowe. W polityce spójności to się nazywa inaczej trwałość, że on uzyska rezultaty i je utrzyma w pewnym okresie. Takiego wymogu nie było w umowach z beneficjentami. Beneficjent brał pieniądze, wystarczyło, że założył plantację, a czy coś na tej plantacji urosło i dało plony, to nie było takiego warunku. Nie znam innych wyjaśnień. Tak to było zorganizowane. Na szczęście nareszcie zostało skorygowane. Minister Rolnictwa wprowadził taki wymóg. Natomiast nie jestem w stanie odpowiedzieć na pytanie, czy można uzyskać dopłatę do założenia plantacji winorośli. Tutaj muszę odesłać do MR albo MRiRW. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Czy pan poseł jeszcze chciał dopytać? Nie. Bardzo dziękuję. Temat jest bardzo ważny. Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że **Komisja pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2015 r.** Sprzeciwu nie słyszę. Na tym kończymy rozpatrywanie pkt IV. Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Transatlantyckie przepływy danych: odbudowa zaufania dzięki ustanowieniu silniejszych gwarancji (COM(2016) 117 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd jest reprezentowany przez pana ministra Witolda Kołodziejewskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Cyfryzacji. Bardzo proszę pana ministra o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Witold Kołodziejcki:

Dziękuję bardzo, szanowni państwo, zanim przystąpię do omówienia stanowiska rządu do komunikatu Komisji Europejskiej, po pierwsze chcę powiedzieć, że to już chyba drugi raz na tym forum, na forum Komisji, rozmawiamy o tarczy prywatności. Za każdym razem, gdy omawiamy ten problem, jesteśmy w trakcie toczących się prac w Komisji Europejskiej. Przy poprzedniej naszej rozmowie nie znaleźliśmy pełnej treści komunikatu, nie znaleźliśmy treści porozumienia. Dzisiaj mamy już stanowisko rządu, natomiast świadomi jesteśmy, że proces przebiega niesłychanie dynamicznie. W tej chwili toczą się cały czas negocjacje między rządem Stanów Zjednoczonych a Komisją, między grupą art. 31, która formułuje swoje zastrzeżenia, i w tej chwili nie mamy wiedzy, na jakim etapie są rozmowy i ustalenia między rządem Stanów Zjednoczonych a Komisją Europejską. Wiemy tylko, że pewne zastrzeżenia, które wykazała grupa art. 31, były analizowane przez Departament Handlu rządu Stanów Zjednoczonych i była na nie odpowiedź. Ja w tej sprawie odbyłem rozmowę z sekretarzem z Departamentu Handlu panem Tedem Deanem. To była rozmowa, w której zapewniał, że zastrzeżenia, które pochodzą z ciała doradczego, jakim jest grupa ds. art. 31, będą uwzględniane. Do dzisiaj nie znamy szczegółów amerykańskiej propozycji zmian, wiemy tylko, że Komisja zapoznała się z tymi propozycjami i z informacji z Komisji mamy taką wiedzę, że one nie są zadowolające Komisję Europejską. W związku z tym negocjacje będą trwały nadal. To jest istotne ze względu na harmonogram, na terminy. Termin lipcowy jest mało prawdopodobny, tak że prace będą dalej trwały i zapewne będzie potrzebny kolejny komunikat. Niemniej jednak nasze zastrzeżenia i uwagi, które przedstawiliśmy w stanowisku rządu, wydają się aktualne w każdej sytuacji, ponieważ jest tam jedna konkluzja podsumowująca, która jest najistotniejsza.

Przechodząc do samego komunikatu i naszego stanowiska, to celem komunikatu Komisji „Transatlantyckie przepływy danych: odbudowa zaufania dzięki ustanowieniu silniejszych gwarancji”, jest przedstawienie podjętych w ostatnim czasie inicjatyw mających na celu umocnienie ochrony danych osobowych przekazywanych z terytorium UE do Stanów Zjednoczonych, a tym samym odbudowa zaufania w tym zakresie we wzajemnych relacjach. Najważniejszym elementem tego komunikatu jest przedstawienie przez Komisję informacji w sprawie postępu w negocjacjach nad nowym instrumentem przekazywania danych do USA, tak zwaną tarczą prywatności. Te negocjacje toczą się już od 2013 r. Obecnie są w końcowej fazie, chociaż terminy zaczynają się przedłużać. Tarcza prywatności zastąpi podobny instrument przekazywania danych, czyli tak zwaną bezpieczną przystań – *Safe Harbour* – która była stosowana dla ułatwienia transferów danych od 2000 r., a którego adekwatność została unieważniona przez Trybunał Sprawiedliwości w październiku 2015 r. To był wyrok w sprawie Schremsa. Od tego czasu właściwie nie ma dobrych, jednolitych podstaw do wymiany między UE a Stanami Zjednoczonymi do przepływu danych. Są przepisy szczegółowe, umowy indywidualne, natomiast tutaj w tej chwili mamy pewną lukę, którą chcielibyśmy jak najszybciej załatać.

Tarcza prywatności to jest jednostronne zobowiązanie rządu Stanów Zjednoczonych, którego adekwatność poziomu ochrony danych osobowych do obowiązującego na terytorium UE prawa ma potwierdzić w swojej decyzji Komisja Europejska. Tarcza prywatności to jest dokument, w którym rząd Stanów zobowiązuje się w konkretach, w jaki sposób będzie chronił dane osobowe obywateli UE. Dlatego to nie jest umowa ani porozumienie, tylko zobowiązanie, a tylko Komisja podkreśla adekwatność. Jeżeli Komisja potwierdzi adekwatność, to znaczy, że mogą być stosowane procedury, które są stosowane przy wymianie informacji w krajach Unii i w tych krajach poza Unią, gdzie adekwatność tego typu procedur jest potwierdzona przez Komisję.

Krótko mówiąc, dzisiaj chodzi o kategorię tych zobowiązań. My w swoim stanowisku podkreśliliśmy, że wiele propozycji budzi nasze zastrzeżenia. Poziom ochrony prywatności i ochrony danych w prawodawstwie unijnym jest wyższy niż ten proponowany w zobowiązaniu, w tarczy prywatności, przez rząd Stanów Zjednoczonych. Między innymi chodziło nam o kwestię już bardziej szczegółową jak retencja danych, czyli mechanizmy usuwania danych po ich przetworzeniu. Chodziło również o kontrolę dalszego przekazywania danych do podmiotów trzecich. Do tych wniosków, bo to nie były

tylko nasze zastrzeżenia, miał się ustosunkować rząd Stanów Zjednoczonych. Nie znamy konkretnej odpowiedzi, natomiast wiemy już z Komisji, mamy takie sygnały, że gwarancje nie są dostateczne. Mało tego, jest sygnał, że właściwie został zrobiony krok wstecz, jeśli chodzi o poziom zabezpieczenia danych w tarczy prywatności na tym etapie rozmów. Niemniej jednak, i to jest najważniejsze, stanowisko rządu jest takie, że rekomendujemy przyjęcie tego typu porozumienia, ponieważ z punktu widzenia sektorów gospodarczego i społecznego wypełnia ono bardzo dotkliwą lukę w przepisach dotyczących wymiany informacji pomiędzy Polską a Stanami Zjednoczonymi. W samej tarczy prywatności jest przewidziany mechanizm, który wprowadza coroczny przegląd stosowanych przepisów. W tym mechanizmie pokładamy dużą nadzieję, to znaczy, że raz podpisana umowa jest co roku aktualizowana i tam pewne rzeczy moglibyśmy zmieniać. Inną kwestią wątpliwą czy sporną było umocowanie pozycji ombudsperson, rzecznika ochrony danych osobowych, w tym sensie, że mówiliśmy o jego niezależnej pozycji, a tymczasem z proponowanego tekstu zobowiązania wynika, że jednak będzie on miał jakąś pozycję w strukturach rządowych, uzależnioną od struktur rządowych, czyli, krótko mówiąc, są zastrzeżenia, które dotyczą wykorzystywania danych Europejczyków przez służby specjalne. Dane nie będą należycie chronione, nie będą miały niezależnego rzecznika. Jest więc również taka kwestia.

Niemniej jednak lepiej, żeby była tarcza, niż żeby jej nie było. To jest nasze stanowisko. Dlatego opowiadamy się za przyjęciem. Z tego co wiemy, w grupie art. 31 też nie słyszymy poza jednym krajem – Szwajcarią – takich deklaracji, które by się opowiadały przeciwko przyjęciu takiego porozumienia. Wydaje się, że im wcześniej nastąpi taka decyzja stwierdzająca adekwatność, tym lepiej dla naszych przedsiębiorców. Przypominam, rzecz jest niebagatelna, bo chodzi o gigantyczny ruch wymiany informacji. Same zapytania na wyszukiwarce Google to jest 40 tys. zapytań na sekundę, z tego duża część z Europy. Jeśli chodzi o udział w portalach społecznościowych i serwisach, to taki Facebook ma 1,5 mld. użytkowników. Znaczna część to są Europejczycy. Zwykła rezerwacja hotelu to jest wymiana danych, cały szereg transakcji biznesowych to jest wymiana danych między UE, Polską a Stanami Zjednoczonymi, tak że ta umowa ma kluczowe znaczenie. Stanowisko Polski jest takie, że dostrzegamy niedoskonałości i wątpliwości w propozycji rządu Stanów Zjednoczonych, niemniej jednak lepiej jak najszybciej przyjąć tarczę prywatności po to, żeby i tak była weryfikowana przez Trybunał Sprawiedliwości. Nikt nie ma wątpliwości, że sprawa się tam skończy. Ale chodzi o to, żeby jak najszybciej to przyjąć, bo takie gwarancje lepsze są od żadnych gwarancji, a nad ewentualnymi doprecyzowaniami możemy przy kolejnej corocznej rewizji rozmawiać. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Krzysztof Truskolaski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Krzysztof Truskolaski (N):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, komunikat Komisji Europejskiej COM(2016) 117 służy przedstawieniu podjętych w ostatnim czasie inicjatyw mających na celu odbudowanie zaufania do przepływu danych między UE a Stanami Zjednoczonymi oraz tym samym realizacji zapowiedzi przedstawionych w komunikacie z 2003 r. Komunikat z tego roku był bezpośrednią reakcją na doniesienia w zakresie masowej inwigilacji w zakresie użytkowników internetu przez amerykańskie służby i identyfikował działania niezbędne do przywrócenia zaufania obywateli UE do transferów danych, tak jak między innymi: przyjęcie unijnej reformy ochrony danych osobowych, zwiększenie bezpieczeństwa przetwarzania danych w ramach programu „Bezpieczna przystań” oraz wzmocnienie gwarancji ochrony danych w ramach współpracy w obszarze egzekwowania.

Kluczowym osiągnięciem w budowaniu wzajemnych relacji w obszarze przekazywania danych pomiędzy UE a USA jest zakończenie negocjacji nad projektem mechanizmu tak zwanej tarczy prywatności, który ma służyć przekazywaniu danych osobowych z terytorium UE do USA w celach komercyjnych. Z punktu widzenia przepisów UE oraz implementujących je przepisów prawa polskiego Stany Zjednoczone Ameryki nie

zapewniają bowiem odpowiedniego do unijnego poziomu ochrony danych osobowych, w związku z czym obowiązuje zakaz przekazywania danych osobowych z terytorium UE do USA na zasadach ogólnych. W latach 2000-2015 funkcjonowała tak zwana bezpieczna przystań. Decyzja Komisji Europejskiej uznająca adekwatność bezpiecznej przystani została jednak uchylona przez Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 6 października 2015 r.

W ocenie Komisji Europejskiej tarcza prywatności realizuje wytyczne Trybunału Sprawiedliwości z tej sprawy oraz zapewnia odpowiedni do unijnego poziomu ochrony danych osobowych. Tarcza prywatności będzie jednostronnym zobowiązaniem rządu USA, którego adekwatność poziomu ochrony danych osobowych do obowiązującego na terytorium UE ma potwierdzić w swojej decyzji Komisja Europejska. Sama tarcza prywatności ma formę listów poszczególnych organów administracji amerykańskiej, które zawierają zobowiązania konkretnych instytucji amerykańskiego rządu do określonego działania. Lisy te są skierowane do Departamentu Handlu USA, który odpowiada za negocjacje nowego porozumienia z Komisją Europejską. Komunikat podejmuje także zagadnienia projektu porozumienia międzynarodowego pomiędzy UE a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie ochrony danych osobowych przekazywanych i przetwarzanych do celów prewencyjnych, prowadzonych czynności dochodowo-śledczych i prokuratorskich w sprawach karnych, w tym terroryzmu w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, tak zwanej umowy parasolowej. Są uwagi zgłaszane na przykład przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, które mówią, że w tarczy prywatności są zastrzeżenia do podstawowych zasad ochrony danych, takich jak na przykład zasada ograniczonego celu przetwarzania czy niepodejmowania decyzji w oparciu o profilowanie, a także wątpliwości odnośnie do niezależności i odpowiednich uprawnień do efektywnego wykonywania zadań w ramach skutecznego mechanizmu odwoławczego w zakresie dostępu do służb przez stanowisko ombudsperson.

Jeżeli chodzi konkretnie o ten dokument i ocenę skutków społecznych, gospodarczych i finansowych, to analizowany dokument, ponieważ ma charakter jedynie informacyjny, nie wywołuje żadnych skutków społecznych, gospodarczych czy finansowych. Odnosi się jednak do procesów politycznych czy ustaleń, które z pewnością taki wpływ na rzeczywistość będą miały. Dokument ten nie podlega ocenie co do zgodności z zasadą pomocniczości w trybie Protokołu nr 2, ponieważ nie jest projektem aktu ustawodawczego UE. Mam nadzieję, że ta kwestia będzie jak najszybciej rozstrzygnięta. Zgadzam się założeniami naszego rządu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Lech Kołakowski (PiS):

Bardzo dziękuję posłowi sprawozdawcy. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie słyszę. Czy pan minister jeszcze chce zabrać głos? Nie. Czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Nie widzę. **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady: Transatlantyckie przepływy danych: odbudowa zaufania dzięki ustanowieniu silniejszych gwarancji (COM(2016) 117 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt V. Bardzo dziękuję, panie ministrze.

Przystępujemy do spraw bieżących. Następne posiedzenia Komisji odbędą się jutro o godzinie 8.00 w tej sali oraz o godzinie 13.15 w sali konferencyjnej. Jednocześnie przypominam, że jutro o godzinie 15.00 w sali konferencyjnej odbędzie się posiedzenie podkomisji ds. TTIP. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Na tym zamykam rozpatrywanie tego punktu.

Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję państwu.